

Korona-epidemien: Internasjonal respons for jobbskaping og arbeidstakerrettigheter

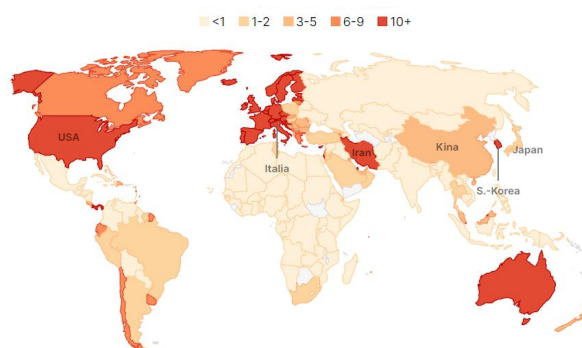
Dette notat forsøker å gi en oversikt over hvordan enkelte viktige aktører responderer på Korona-epidemien. Notat fokuserer på tiltak som er spesielt relevante for arbeidstakere og arbeidslivet, og ikke generelle tiltak mot Korona-smitte.

INNHold:

Den internasjonale situasjon for arbeidstakere	1
Generelt om den internasjonale responsen	3
Land og internasjonale Institusjoner	4
Sverige	4
Danmark	5
Italia	6
USA	6
EU	7
Fagforeninger og faglige samorganisasjoner	8
ILO	8
ETUC	9
ITUC	10
NFS	11

Den internasjonale situasjon for arbeidstakere

Situasjonen for arbeidstakere verden over er dramatisk. Korona-epidemien slår inn over nesten alle land i verden og den bringer med seg store utfordringer. Totalt har 420 000 mennesker i verden blitt smittet av korona-viruset og om lag 19 000 er døde¹. Men smittetallene er preget av stor usikkerhet. I India, som har en befolkning på over 1,3 milliarder mennesker, er det registrert

¹ <https://experience.arcgis.com/experience/685d0ace521648f8a5beeeee1b9125cd>

under 140 smittede – det samme antallet som i Luxembourg, som har 600.000 innbyggere. Det er påvist smitte i alle europeiske land, de fleste amerikanske stater, store deler av Asia og halvparten av de afrikanske land. I følge enkelte prognoser kan så mange som 40-70% av verdens befolkning få sykdommen². WHO opplyser at ca 3%³ av alle som får sykdommen dør. Norge ligger på 14 plass over land i verden med flest smittede.

Korona-epidemien forsterker en allerede global økonomisk nedgangstrend og mange av de store utfordringene verden hadde før epidemiens utbrudd, som oljeprisfall, økonomisk ustabilitet, klimaendringer, flyktningeproblematikk, handelskrig, politisk og sosiale uro i flere land og krig/konflikt, kan forverres som følge av epidemien.

Noen fakta for å illustrere de globale økonomiske utfordringene:

- I følge UNCTAD⁴ vil korona-viruset koste minst 1 billion USD bare i 2020
- Veksten i verdensøkonomien er ventet å bli svært lav i 2020. I eksempelvis Kina spådde en for to måneder siden en vekst på 5,7% i 2020 mens forventningen nå er en vekst på mellom 2,5-3,5%. EU-kommisjonen spår et fall i økonomien på linje med det en hadde under finanskrisen i 2009.
- ILO frykter at så mange som 25 millioner arbeidsplasser kan gå tapt i verden som følge av Korona-epidemien⁵ ILO har laget ulike scenarier der “best-case gir et tap på ca 5 millioner arbeidsplasser, “mid-case” 14 millioner og “worst-case” 25 millioner arbeidsplasser. Til sammenlikning førte finanskrisen i 2008-2009 til et tap på 22 millioner arbeidsplasser.
- Samlet tap i arbeidsinntekt forventes i følge ILO å være på mellom 860 og 3.440 milliarder dollar. Tapet av arbeidsinntekt vil føre til lavere forbruk av varer og tjenester, noe som igjen er skadelig for både den økonomiske veksten og lands skatteinntekter.
- Mens korona-epidemien i starten kun berørte noen utsatte bransjer som f.eks turisme opplever en nå nedgang i nær sagt alle markeder. Et illustrerende tall er den internasjonale handelsflåten som samlet taper ca 350 milliarder USD pr. uke.⁶
- De langsiktige konsekvenser er meget usikre. Men noen bransjer vil bli hardt rammet over lang tid, som f.eks. turisme (Viktig å huske at selv om turisme er en relativt liten næring i Norge, er den svært viktig i mange land. I EU som helhet er turisme den 3 største næringen som står for 10.3% av GDP og og 27 millioner arbeidsplasser (totalt 11,7% av alle arbeidsplasser i EU.)⁷

Oppsummert kan en si at Korona-viruset påvirker arbeidstakere langs tre dimensjoner:

1. *Økt arbeidsledighet:* arbeidsledigheten vil øke fordi et stort antall arbeidsplasser vil forsvinne enten for alltid eller for en periode.
2. *Forverrede arbeidsforhold:* Arbeidsforholdene vil forverres ved at lønn forsvinner eller synker, tilgangen til sosiale goder reduseres (som sykepenger, arbeidsledighetstrygd, etc.) og det vil oppstå press om å arbeide lenger, arbeide for mindre lønn, etc.

² <https://voxeu.org/content/economics-time-covid-19>

³ <https://www.who.int/emergencies/diseases/novel-coronavirus-2019>

⁴ https://unctad.org/en/PublicationsLibrary/gds_tdr2019_update_coronavirus.pdf

⁵ https://www.ilo.org/global/about-the-ilo/newsroom/news/WCMS_738742/lang-en/index.htm

⁶ https://ec.europa.eu/info/live-work-travel-eu/health/coronavirus-response/economy_en

⁷ https://ec.europa.eu/info/live-work-travel-eu/health/coronavirus-response/economy_en

3. *Utsatte grupper får det verre:* de arbeidstakere som arbeider i uformell sektor eller annet uorganisert arbeidsliv vil få det enda vanskeligere.

Hvem er spesielt utsatt?

Epidemier og økonomiske kriser har større innvirkning på visse segmenter av befolkningen og kan være med på å forsterke allerede eksisterende ulikheter. Basert på tidligere erfaringer og den informasjon en har om Korona-epidemien har ILO definert⁸ følgende grupper som spesielt sårbare:

- Arbeidere med helseplager som kan forverres dersom de smittes av Korona-viruset
- Unge mennesker, som allerede har høyere arbeidsledighet og dermed er mer sårbare for fallende etterspørsel etter arbeidskraft.
- Arbeidstakere som er nye i arbeidslivet og som har lavere ansiennitet og erfaring enn andre
- Kvinner, som er overrepresentert i de mest berørte sektorene, og som har lavere opptjeningsgrad av sosiale goder ved arbeidsledighet. I tillegg bærer kvinner større omsorgsansvar for familiemedlemmer som er syke og barn som ikke kan gå i skole/barnehage.
- Arbeidstakere utenfor det formelle arbeidslivet, samt selvstendig næringsdrivende som ofte ikke har et sosialt sikkerhetsnett i form av tilgang til betalt sykemelding, permisjons-godtgjørelse og andre sosiale beskyttelsesmekanismer og former for inntektsutjevning.
- Migrantarbeidere

Generelt om den internasjonale responsen

Den internasjonale responsen mot Korona-pandemien er enorm. Så langt har regjeringer verden over satt inn tiltak på til sammen ca. 5000 milliarder USD. Aldri før har en enkelthendelse berørt så mange land samtidig og ført til så mange tiltak. Tiltakene i de forskjellige landene er ulike i størrelse og omfang, men noen generelle trekk går igjen:

Redningspakker til næringslivet: i alle land rammes mange virksomheter av enten hel eller delvis nedstengning. I starten var det noen enkelte næringer som turisme, flyselskaper, o.l. som ble rammet, men nå er en kommet så langt at nær sagt alle bransjer rammes hardt. Dette har ført til at de fleste land har kommet med ulike former for redningspakker. De fleste redningspakkene inneholder elementer som:

- Direkte økonomisk støtte
- Skatte- og avgiftslettelser
- Ulike former for lån og garantier
- Statlig overtagelse av virksomheter - enten helt eller delvis.
- Andre tiltak som utsettelse av innbetaling av offentlige avgifter, endringer i regelverk, etc.

Direkte tiltak rettet mot enkeltindivider: på bakgrunn av nedstengingen av samfunn kastes millioner av mennesker ut i hel eller delvis arbeidsledighet. I svært mange land er det

⁸ https://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---dgreports/---dcomm/documents/briefingnote/wcms_738753.pdf

derfor igangsatt ulike tiltak for å støtte de som kommer i en vanskelig situasjon. De primære tiltakene er:

- Utvidelse av eksisterende støtteordninger som arbeidsledighetsstønad, stønad ved permitteringer, etc.
- Kontantutbetalinger: utbetaling av kontanter til personer/familier, ofte i form av et engangsbeløp for at folk skal komme seg "over kneika".
- Etterutdanning: for mange vil arbeidsplassen være borte for godt. Enkelte myndigheter forsøker derfor å få i gang etterutdanningsprogram slik at folk som mister arbeidsplassen kan omskoleres.
- Andre former for direkte støtte som f.eks støtte til å betale husleie og andre utgifter.
- Nødhjelp: økte bevilgninger til nødhjelp som matutdeling, midlertidig husvære, etc.

Land og internasjonale Institusjoner

For å respondere på de uønskede og negative konsekvensene korona-epidemien har på arbeidsmarkedet har en rekke fagforeninger, samorganisasjoner, internasjonale institusjoner og enkeltland kommet opp med ulike tiltak som presenteres nedenfor.

Sverige

Svenske myndigheter har fått kritikk for å være sent ute med kraftige tiltak mot spredning av Korona-viruset. Det er spesielt den manglende stengingen av barnehager og skoler samt andre institusjoner som er blitt kritisert. Når det gjelder arbeidslivet har imidlertid regjeringen innført en rekke tiltak. Pakken for arbeidslivet som ble presentert 19. mars⁹ hadde en ramme på 300 milliarder SEK og består blant annet av:

- Innføring av korttidspermittering, dvs at arbeidstakere går ned i arbeidstid. Ved korttidspermittering får arbeidstaker 90% av lønnen, mens staten dekker 50% av lønnskostnadene får bedriftene.
- Staten overtar sykelønnsansvaret i to måneder. Staten foreslås å midlertidig ta hele kostnaden for alle sykelønnsutgifter i april og mai. Selvstendig næringsdrivende blir også kompensert ved å motta en standardisert sykepengen for dagene 1-14.
- Karensdagen kuttes ved at staten utbetaler sykepengen fra første dag.
- Riksbanken låner ut opp til 500 milliarder SEK til selskaper gjennom bankene for å sikre kredittforsyningen. Finansinspektionen har kunngjort at den vil redusere den motsykliske kapitalbufferen til null for å ivareta et velfungerende kredittforsyning.

Den 25. mars kom den svenske regjeringen med en ny pakke der sentrale elementer var:

Lånegaranti: Staten gir en ny lånegaranti som innebærer at staten garanterer 70 prosent av nye lån fra bankene til selskaper som på grunn koronaviruset har økonomiske vanskeligheter, men ellers er levedyktige. Garantien utstedes til bankene, som igjen gir garanterte lån til selskapene. Lånegarantien er først og fremst rettet mot små og

9

<https://www.regeringen.se/sveriges-regering/finansdepartementet/statens-budget/ekonomiska-atgarder-med-anledning-av-covid-19/>

mellomstore selskaper, men det er ingen formell grense for størrelsen på selskapet for å kunne delta i programmet. Regjeringen forventer at de garanterte lånene ikke vil bli brukt til bonuser. Maks grense for lån er 75 millioner, men det kan gjøres unntak.

Midlertidig redusert arbeidsgiveravgift: Arbeidsgiveravgiften reduseres midlertidig for perioden 1. mars - 30. juni 2020, der bare alderspensjonsinnskuddet skal betales. Reduksjonen foreslås å gjelde for inntil 30 ansatte og for den delen av lønnen til den ansatte som ikke overstiger 25 000 SEK per måned. Dette innebærer en skattelettelse på inntil 5.300 svenske kroner per ansatt per måned. For å gi en tilsvarende lettelse for enkeltstående næringsdrivende foreslås det også en reduksjon i enkelte gebyrer disse betaler. De offentlige økonomiske kostnadene for forslagene er estimert til 33 milliarder svenske kroner.

Midlertidig rabatt for husleiekostnader i utsatte næringer: For å redusere kostnadene for selskaper i særlig utsatte sektorer bærer staten 50 prosent av husleien opp til 50 prosent av den faste leien. Det er avsatt 5 milliarder svenske kroner til dette.

Tiltak rettet mot mindre selskaper: Selvstendig næringsdrivende som er blitt hardt rammet får redusert skatt. De nye reglene innebærer at 100 prosent av det skattepliktige overskuddet for 2019 kan settes av til opptjeningsmidler, opp til et tak på 1 million svenske kroner, som deretter kan utlignes mot mulige fremtidige tap. Som et resultat kan mange få tilbake midlertidig skatt som de betalte i 2019. Forslaget gjelder enkeltforetak og andre mindre selskaper. Forslaget forventes å resultere i en likviditetsøkning på drøyt 13 milliarder svenske kroner i disse selskapene. I tillegg vil tidligere forslag om utsatt med skattebetaling utvides, blant annet blir det nye regler for utsettelse av innebetaling av merverdiavgift.

Danmark

Regjeringen og alle partiene i Folketinget ble 19. mars enige om en betydelig bistandspakke¹⁰ for å sikre dansk økonomi. Hovedpunkter i avtalen er:

Kompensasjonsordning for selvstendig næringsdrivende. Selvstendig næringsdrivende dekkes ikke direkte av trepartsavtalen om lønnskompensasjon. Regjeringen og partiene i Folketinget vil derfor lage en kompensasjonsordning til selvstendig næringsdrivende som opplever store fall i omsetningen

Kompensasjon for bedriftens faste utgifter. Staten vil dekke enkelte faste utgifter som bedrifter selv ikke klarer å betale som følge av krisen.

Økt tilgang til eksportkreditt. For å hjelpe spesielt små og mellomstore eksportbedrifter opprettes en ny likviditetsgaranti i EKF - Danmarks Eksportkreditt. Det vil bane vei for nye lån på 1,25 milliarder danske kroner til fordel for små og mellomstore eksportbedrifter.

Økte rammer for statlige garanterte låneprogrammer. Rammene for statsgaranterte låneordninger for store så vel som for små og mellomstore bedrifter er økt. For store

¹⁰ <https://www.fm.dk/nyheder/pressemeddelelser/2020/03/regeringen-og-partier-enige-om-hjaelpapakke>

selskaper heves garantirammen til totalt 25 milliarder, mens for små og mellomstore foretak settes en total garantiramme på 17,5 milliarder danske kroner. kr. og en tilhørende tapsramme på ca. 5 milliarder.

Offentlige anskaffelser. Aktivt bruke offentlige anskaffelser til å bidra til å støtte bedrifter - og dermed de ansatte - gjennom krisen.

Statsgaranti for Reisegarantifondet. For å hjelpe reiseselskaper med å komme gjennom krisen styrke Reisegarantifondet med en statsgaranti på 1,5 milliarder danske kroner.

Økt tilgang til dagpenger og sykepenger. For å dempe de negative konsekvensene for mottakere dagpenger og sykepengemottakere, er partene i avtalen enige om å gi mildere vilkår for stønadsmottakere i den kommende midlertidige perioden.

Økte lånemuligheter for studenter og studenter. Studenter og elever får mulighet til å låne ekstra SU-lån for inntil 6 388 danske kroner. per måned i tillegg til dagens stipend og lån.

Italia

Italia er det europeiske landet som er hardest rammet av Korona-epidemien. Den 16. mars godkjente regjeringen et dekret som har navnet "Care-Italy". I pakken ligger det investeringer på 25 milliarder euro og og i tillegg planer om å mobilisere ytterligere 350 milliarder euro. I pakken ligger følgende tiltak for å sikre arbeidsplasser og sosiale rettigheter:

- Utsettelse av de viktigste finanspolitiske fristene (innbetaling av skatt, MVA., etc.)
- Direkte statsstøtte til sektorene som er mest berørt av krisen (turisme, transport, sport, kultur).
- Øke garantiordninger for små og mellomstore bedrifter for å sikre tilgang til kreditt
- 5 milliarder euro for å dekke permisjonskostnader
- Engangsutbetaling på 600 Euro for selvstendig næringsdrivende, uavhengige arbeidere, kulturarbeidere og jordbrukere
- 12 ekstra sykedager med lønn
- 60 dagers forbud mot kollektive eller individuelle oppsigelser

USA

Den 25. mars ble demokratene og republikanerne endelig enig om en historisk stor krisepakke på 2000 milliarder USD. Sentrale elementer i forslaget er \$ 250 milliarder til direkte utbetalinger til enkeltpersoner og familier, \$ 350 milliarder dollar til småbedrifter, 250 milliarder dollar i sosiale ytelser og 500 milliarder dollar i lån til selskaper. I tillegg ligger det inne ekstrabevilgninger til helsevesenet på 130 milliarder USD og støtte til lokale myndigheter på 150 milliarder USD. Pakken skal vedtas av Senatet og signeres av presidenten, men alle regner med at hovedlinjene i pakken vil bli iverksatt. Noen detaljer fra pakken:

- Av lånepakken på 500 milliarder USD gis 25 milliarder dollar for flyselskaper (passasjer), 4 milliarder dollar for flysekspaeper (transport) og 17 milliarder dollar for virksomheter som jobber i nasjonal sikkerhet. Resten av midlene, 454 milliarder dollar, går til andre bedrifter, stater og kommuner. Bedrifter som mottar lån kan ikke utbetale utbytte i inntil et år etter at lånet ikke lenger er utestående, og må beholde 90% av sysselsettingsnivået fra 24. mars, "i den grad det er mulig," til og med 30. september. Lånene kan heller ikke vare lenger enn fem år.
- Kontantstøtte: Personer som tjener \$ 75.000 eller mindre vil motta direkte utbetalinger på \$ 1.200 hver, ektepar som tjener opp til \$ 150.000 mottar \$ 2.400 - og i tillegg \$ 500 per barn. Betalingen vil nedskalere etter inntekt, og fases ut totalt til \$ 99 000 for enslige og \$ 198 000 for par uten barn.
- Uavhengige entreprenører og såkalte "gig-wokers" vil være kvalifisert for å motta føderal hjelp. Dette er viktig fordi det dekker millioner av deltidsarbeidere som kjører for Uber, leverer for Amazon eller har andre spesielle kontrakter som følge den digitale økonomien.
- Økt arbeidsledighetsstønad: Den føderale regjeringen gir arbeidsløse 600 USD ekstra i uken på toppen av statens ytelser i fire måneder
- Lovforslaget inkluderer beskyttelse av husleietakere. Alle som får økonomiske vanskeligheter og som bor i boliger som er backet opp med føderale lån gis betalingsutsettelse på opptil 60 dager, som kan forlenges i fire perioder på 30 dager hver. Loven forbyr videre gebyrer, bøter eller tilleggsrenter som resultat av forsinkede betalinger.
- Innbetalinger av studielån utsettes til september.
- I pakken ligger det en økning på 450 millioner dollar til matutdeling.

Det som er interessant med den amerikanske krisepakken er at den, ulikt de fleste andre krisepakker, også inneholder betydelige summer til internasjonal bistand (noe en kanskje ikke skulle tro med Trump som president). Blant annet inneholder pakken 258 millioner USD til katastrofebistand til land rammet av Korona, 350 millioner USD til flyktningetiltak og en ekstra økning til USAID (det amerikanske Norad) på 95 millioner USD.

EU

For å dempe de negative økonomiske konsekvensene av Korona-pandemien har EU-kommisjonen tatt flere initiativ. For det første benyttes nå fleksibiliteten som ligger i EUs felles regelverk til å gjøre unntak slik at landene har mest mulig handlefrihet. Videre endres reglene for statlig støtte til virksomheter og satt opp et investeringsfond på 37 milliarder Euro til støtte til små- og mellomstore bedrifter. Noen enkeltpunkter i EUs tiltak:

- Kommisjonen har foreslått å aktivere den generelle "escape clause" i stabilitets- og vekstpakten (SGP) som en del av sin strategi for å svare raskt pandemien.
- EU har innført nytt, midlertidig regelverk hva gjelder statsstøtte for å sikre virksomheter likviditet. Blant tiltakene medlemslandene kan innføre er:
 - Gi direkte tilskudd eller skattemessige fordeler til selskap opp til € 800 000
 - Gi subsidierte statsgarantier på banklån;

- Muliggjøre offentlige og private lån med subsidierte renter;
- EU-kommisjonen har lansert et investeringsfond, kalt Coronavirus Response Investment Initiative, på 25 millioner Euro for å investere i helse, små- og mellomstore bedrifter samt utsatte grupper.

Fagforeninger og faglige samorganisasjoner

De fleste internasjonale samorganisasjonene har kommet ut med ulike krav til både nasjonale myndigheter og internasjonale organisasjoner.

ILO

ILO kom den 18 mars ut med sin vurdering av hvordan Korona-epidemien vil påvirke internasjonalt arbeidsliv. I notatet *“COVID-19 and world of work: Impacts and responses”*¹¹ sies det at 25 millioner arbeidsplasser kan gå tapt, Men samtidig kommer ILO med forslag til en rekke tiltak til hvordan en kan avhjelpe situasjonene i arbeidsmarkedene.

ILO deler sine krav inn i tre hovedbolker:

1. Beskytt arbeidere på arbeidsplassen
2. Stimulere økonomien og etterspørselen etter arbeidskraft
3. Beskytt sysselsetting og inntekter

Under hver av de tre hovedbolkene har ILO satt opp en rekke policy anbefalinger hvorav de viktigste er:

Beskytt arbeidere på arbeidsplassen:

- Innføring av strenge HMS-tiltak (f.eks sosial distansering, tilbud av verneutstyr (spesielt for helsearbeidere og andre som er i kontakt med mennesker), hygieneprosedyrer og arbeidsformer som demper smitten).
- Oppmuntre til fleksible arbeidsordninger, for eksempel hjemmekontor
- Forhindre diskriminering og eksklusjon relatert til COVID-19;
- Sikre universell tilgang til kollektivt finansierte helsetjenester for alle, inkludert uforsikrede arbeidere og deres familier;
- Utvid tilgangen til kollektivt finansiert lønnet sykefravær, sykepenger og foreldre / omsorgspermisjon for å sikre inntekt til de som er syke, i karantene eller har omsorg for barn, eldre eller andre familiemedlemmer.

Stimulere økonomien og etterspørselen etter arbeidskraft:

- Aktiv finanspolitikk, særlig satse på sosiale beskyttelsestiltak, inkludert målrettede overføringer som dagpenger, samt offentlige investeringer og skattelette for lavtlønnsbedrifter og små og mellomstore bedrifter

¹¹ https://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---dgreports/---dcomm/documents/briefingnote/wcms_738753.pdf

- Aktiv pengepolitikk som for eksempel rentekutt og bruk av økonomiske reserver.
- Målrettet utlån og økonomisk støtte til spesifikke sektorer for å beskytte bedrifter, spesielt små- og mellomstore bedrifter.

Beskytt sysselsetting og inntekter

- Sosial beskyttelse gjennom eksisterende ordninger og / eller ad hoc-betalinger for arbeidere, inkludert arbeidstakere i uformell sektor, sesongarbeidere og selvstendig næringsdrivende (f.eks. gjennom tilgang til dagpenger, sosialhjelp og offentlige sysselsettingsprogrammer);
- Tidsbegrensede økonomiske og inntektsutjevnerende tiltak for å støtte bedrifters virksomhet, spesielt rettet mot små og mellomstore bedrifter og selvstendig næringsdrivende (f.eks. subsidier, kredittgarantier og refinansiering).

ETUC

Den Europeiske Faglige Samorganisasjonen (European Trade Union Confederation - ETUC) har vært svært aktive i forhold til Korona-epidemien og kommet med en rekke krav og fagpolitiske utspill. ETUC konsentrerer sin aktivitet opp mot EU.

Allerede på styremøtet 9. - 10. mars vedtok ETUC en grundig uttalelse¹² der en rekke krav ble fremmet. De viktigste var:

- Myndighetene må ta en mer koordinert og aktiv rolle for å raskt støtte økonomier over hele Europa.
- ETUC aksepterer ikke at den økonomiske belastningen av denne krisen, som sannsynligvis vil være langt mer alvorlig enn finanskrisen i 2008, fører til kutt i offentlige goder og kutt i inntekt for arbeidstakere.
- ETUC godtar ikke ytterligere innstramninger og kutt på grunn av COVID-19-krisen
- Nødtiltak fra EU-kommisjonen og andre EU-institusjoner, inkludert ECB, og medlemslandene må settes i verk, for eksempel ved å lempe på skattereglene under stabilitets- og vekstpakten, og regler for statsstøtte.
- EU-midler må umiddelbart frigjøres for å hjelpe de som er verst rammet. Dette må omfatte økonomisk støtte til arbeidere som er i karantene, suspendert fra jobben eller blir overflødige på grunn av COVID-19.
- Spesielle tiltak må iverksettes for å sikre at alle arbeidere som er i karantene, samt de som er pålagt å være hjemme for å ta seg av familiemedlemmer som er syke eller i karantene, hvorav de fleste er kvinner, kan ta permisjon uten frykt for å miste jobben eller inntekten.
- Regjeringene oppfordres til å være årvåkne og sikre at skruppelløse arbeidsgivere ikke bruker COVID-19 for å rettfærdiggjøre nedskjæringer eller masseoppsigelser. Det er viktig at også arbeidsgivere påtar seg sin del av den økonomiske belastningen.

I etterkant av styremøtet 9. - 10. mars har ETUCs sekretariat kommet med en rekke krav til EU hvorav det viktigste er utsdelesen av de såkalte "korona-obligasjoner" for å få opp investeringene innad i EU. ETUC krever følgende mht. obligasjonene:

¹² <https://www.etuc.org/en/document/etuc-declaration-covid-19-outbreak>

- De bør ha svært lav rente.
- De bør finansiere ikke bare infrastruktur og forsyninger til nasjonale helsesystemer, men også sysselsettingsrelaterte akutttiltak.
- De bør utstedes gjennom et EU-instrument og ikke være nasjonalt styrt.
- De må under demokratisk kontroll, og støtte sosial fremgang og bærekraft.

Den 16. mars kom ETUC sammen med de øvrige sosiale partnere i EU, næringslivsorganisasjonene BUSINESSEUROPE, CEEP og SMEunited, med en felles uttalelse¹³ der de viktigste krav var:

- Full bruk av unntaksbestemmelsene som ligger i Stabilitets- og vekstpakten.
- Unngå hindringer som sikrer fri flyt av varer, inkludert forbud og eksportbegrensninger på medisinsk utstyr og medisiner
- Oppmuntre medlemsstatene til å investere, særlig for å sikre arbeidsplasser og utstyr i nasjonale helsetjenester, sosiale sikringssystemer og andre tjenester av allmenn interesse;
- Mobilisere EUs fond for å sikre økonomisk støtte for arbeidere som blir arbeidsledige/permittert, arbeidstakere i uformell sektor og selvstendig næringsdrivende;
- Sikre kreditttilgang og økonomisk støtte for bedrifter, spesielt små og mellomstore bedrifter som er rammet av stenging eller nedleggelse gjennom en koordinert intervensjon fra EU-budsjettet, ECB, EIB og nasjonale banker
- Aktivere solidaritetsfondet for naturkatastrofer og annen tilgjengelig finansiering på EU-nivå;
- Inkludere de sosiale partene i alt arbeid med tiltak for å beskytte arbeidsplasser og sosiale tiltak i forbindelse med Korona-epidemien.

ITUC

Den Internasjonale Faglige Samorganisasjonen (International Trade Union Confederation - ITUC) har ikke vært veldig aktive når det gjelder egne erklæringer og fagpolitiske utspill. I stedet inntar ITUC en mer koordinerende rolle der de viderebringer informasjon om hva ulike nasjonale og regionale organisasjoner gjør. Men ITUC kom med en uttalelse¹⁴ 12. mars der det blant annet kreves følgende:

- Regjeringer må innføre økonomiske tiltak som stimulerer økonomien, samt tiltak som beskytter arbeidstakeres helse og arbeidsplasser
- De økonomiske tiltakene må sikre betalt sykemelding; opprettholdelse av arbeidstakeres inntekter for å dekke kostnader til bolig, mat og andre nødvendigheter; og sikre sosial beskyttelse for alle arbeidere uavhengig av deres ansettelsesstatus.
- Erfaringene fra finanskrisen 2008/9 må brukes for å sikre at tiltakene som settes i verk sikrer arbeidstakeres inntekt og bedrifters overlevelse, ikke bare redde banker og finansinstitusjoner.

¹³

https://www.etuc.org/sites/default/files/document/file/2020-03/20200316-%20Joint%20message%20of%20the%20Social%20Partners%20on%20Covid%2019%20Emergency_1.pdf

¹⁴ <https://www.ituc-csi.org/covid-19-urgent-economic-stimulus>

- Regjeringer oppfordres til å samarbeide og engasjere seg i multilaterale institusjoner for å støtte land som ikke klarer å svare på krisens utfordringer.
- ITUC erkjenner at pandemien skaper svært vanskelige forhold for arbeidsgivere, men de må handle ansvarlig for å gi sine arbeidere trygghet og beskytte lønnen til alle ansatte uavhengig av deres ansettelsesstatus. ITUC ber arbeidsgivere om å prioritere arbeidstakernes rettigheter og velferd når vi samlet svarer på utfordringene som COVID-19 byr på.

NFS

Den Nordiske Faglige Samorganisasjon (NFS) har så langt ikke kommet med en felles uttalelse. I stedet bruker NFS sine ressurser på å sammenstille informasjon og informere medlemmene om hvilke tiltak som iverksettes i de ulike nordiske landene.

--SLUTT--